

Beroepscode voor Logopedisten

Inhoud

1. Voorwoord
2. Definities
3. Beroepsuitoefening
4. Behandeling van cliënten
5. Collegialiteit
6. Stagiaires
7. Publiciteit

1. Voorwoord

Bij de zesde, geheel herziene versie

De eerste versie van de Beroepsethiek voor Logopedisten werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de 'Vereniging voor Logopaedie en Phoniatrie' van 1953. De oplage raakte in 1968 uitgeput en dit bleek een gereede aanleiding om de intussen verouderde tekst te herzien. De tweede versie werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 1971. De derde wijziging betrof alleen een wijziging in paragraaf 36 en werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 1976.

Door het in werking treden van het Logopedistenbesluit van de wet op de Paramedische beroepen op 2 augustus 1980 en door herziene statuten en huishoudelijk reglement was het nodig de Beroepsethiek opnieuw te wijzigen. De vierde versie werd goedgekeurd in de Algemene Vergadering van 1982.

In juni 1992 is de Beroepsethiek voor Logopedisten met goedkeuring van de Algemene Vergadering vervangen door de Beroepscode voor Logopedisten. Met deze vijfde versie werd benadrukt dat er sprake was van een geheel nieuwe regeling. Aanleiding tot deze herziening was vooral de in de praktijk groeiende behoefte tot stroomlijning en modernisering van de bestaande regeling, mede om de toegankelijkheid te vergroten. Tevens moest het sanctiepakket, dat onder de Beroepsethiek voor Logopedisten niet in alle gevallen tot bevredigende uitkomsten leidde, ingrijpend te worden gewijzigd.

De opzet van de Code en een deel van de daarin opgenomen bepalingen zijn indertijd ontleend aan de door de Nationale Raad voor de Volksgezondheid opgestelde 'Bouwstenen voor een Beroepscode of Gedragsregels'.

In 1997 was de Beroepscode opnieuw aan herziening toe wegens inwerkingtreding of op handen zijnde nieuwe wetgeving. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de wet BIG, de wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector, en de wet op de Persoonsregistratie, die de privacy regelen.

Het hoofdbestuur van de NVLF heeft bij deze wijziging het werkveld vanaf het begin betrokken: de Code is er immers voor de beroepsbeoefenaren en moet door hen gedragen kunnen worden. Zo kon consensus worden bereikt.

In de zesde versie van de Beroepscode voor Logopedisten zijn de onderwerpen naar inhoud gebundeld om de leesbaarheid en de samenhang te vergroten. Waar gedragingen in (nieuwe) wetgeving zijn vermeld zijn deze, met uitzondering van die welke bredere werking dienen te hebben dan alleen de logopedie in de eerste lijn, niet meer opgenomen in deze Code. De wettelijke bepalingen gaan uiteraard boven de eigen Code en zijn algemeen geldend in Nederland.

Het hebben van een Code betekent voor de beroepsbeoefenaren dan ook een manier om de beroepsgroep als professie gestalte te geven. Daarmee geeft de logopedisten aan tot een speciale groep te behoren met eigen normen voor het gedrag, met een eigen traditie en eigen groepsbewustzijn.

Bovendien kan de Beroepscode voor Logopedisten gezien worden als onderdeel van een kwaliteitssysteem, omdat de Code gebruikt wordt als toetsingsnorm.

De zesde versie bevat geen sancties meer aangezien de Code normstellend is. Dit betekent evenwel niet dat het niet naleven van de beroepscode zonder gevolgen kan blijven. Het College van Toezicht, dat is ingesteld om op de naleving van de beroepscode toe te zien, houdt ook nu die bijzondere taak. Om over de rechtskracht van de besluiten van het College geen misverstanden te laten ontstaan krijgt het College een positie die wordt ontleend aan de statuten van de vereniging.

Daarin worden ook de sancties en de bevoegdheden met betrekking tot het ten uitvoer leggen daarvan geregeld.

Het patiëntenklachtrecht krijgt een aparte plaats binnen de beroepsvereniging, los van het College. Patiëntenklachten die beroepsethische kwesties betreffen kunnen, voor zover ze betrekking hebben op leden van de NVLF, nog wel door het College worden behandeld. Voor alle overige klachten is de – overigens wettelijk verplichte – klachtencommissie eerstelijns logopedie het aangewezen orgaan.

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
namens het hoofdbestuur

2. Definities

Artikel 1

In deze beroepscode wordt verstaan onder:

NVLF	Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
Besluit	Besluit van 24 oktober 1997, Stb. 523, houdende regels inzake de opleiding tot en de deskundigheid van de dietist, de ergotherapeut, de logopedist, de mondhygienist, de oefentherapeut, de orthoptist en de podotherapeut.
cliënt	degene met wie de logopedist in het kader van de uitoefening van zijn beroep een betrekking aangaat, gericht op behandeling; voor minderjarigen jonger dan 12 jaar treden de ouders of voogd op; voor minderjarigen tussen de 12 en de 16 jaar treden naast de minderjarige de ouders of voogd op; voor personen van 12 jaar of ouder die niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun belangen ter zake treden op de wettelijk vertegenwoordiger, de schriftelijk gemachtigde, de echtgenoot, de geregistreerde partner of andere levensgezel respectievelijk een ouder, kind, broer of zus
logopedist	degene die het beroep van logopedist uitoefent als bedoeld in het Besluit
deskundigheidsgebied	het gebied van deskundigheid van de logopedist zoals beschreven in het Besluit
professionele standaard	het geheel van beroepsinhoudelijke, aan de rechten van de cliënt ontleende en maatschappelijke normen voor de beroepsuitoefening
verwijzing	een verwijzing voor onderzoek en behandeling van een cliënt door een arts of een tandarts naar een logopedist, zoals bedoeld in het Besluit
verwijzer	de arts of tandarts die een cliënt naar de logopedist verwijst
behandelovereenkomst	de overeenkomst, als geregeld in titel 7 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, die de logopedist sluit met de cliënt of met degene die hiertoe ten behoeve van de cliënt optreedt
behandeling	alle logopedische verrichtingen - het onderzoeken en het geven van advies en instructie daaronder begrepen - die rechtstreeks betrekking hebben op een cliënt en die gericht zijn op: <ul style="list-style-type: none"> ● het herstellen of verbeteren van het functioneren van het gehoor, de stem, de mondmotoriek, de ademhaling of de spraak van de cliënt; ● het opheffen van bij de cliënt aanwezige stoornissen in het spreken of in het gebruiken van de taal, al dan niet in samenhang met de daartoe noodzakelijke beïnvloeding van beweging of gedrag; ● het in het kader van de behandeling begeleiden van de cliënt bij het aanwenden van (medische) hulpmiddelen, die het functioneren van de gehoor-, stem- of spraakorganen bevorderen of die deze organen geheel of gedeeltelijk vervangen.

- therapeutische exceptie** de in artikel 7:448 derde lid BW aan een hulpverlener geboden uitzondering om de informatieplicht jegens een cliënt niet te vervullen omdat het verstrekken van de informatie kennelijk ernstig nadeel voor die cliënt zou opleveren
- consult** collegiaal oordeel of advies dat door de behandelend logopedist in het kader van de behandeling wordt gevraagd aan een andere logopedist
- second opinion** oordeel of advies over de diagnose en/of de behandeling dat op verzoek van de cliënt wordt gegeven door een andere dan de behandelend logopedist

3. Beroepsuitoefening

Artikel 2

1. De logopedist neemt bij zijn beroepsuitoefening de zorg van een goed hulpverlener in acht en handelt daarbij in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiend uit de professionele standaard.
2. De logopedist handelt bij zijn beroepsuitoefening in overeenstemming met het belang van een goede individuele gezondheidszorg.

Artikel 3

1. De logopedist neemt bij zijn beroepsuitoefening de in deze beroepscode vastgelegde gedragsregels in acht en handelt in overeenstemming met de voor de beroepsuitoefening geldende wettelijke en overige regels.
2. De logopedist gaat geen professionele relatie aan met een cliënt als hij daarbij in strijd komt met deze beroepscode en beëindigt een dergelijke relatie bij strijdigheid met de beroepscode onverwijld.

Artikel 4

1. De logopedist stelt bij zijn beroepsuitoefening de belangen van cliënten voorop.
2. De logopedist handelt bij zijn beroepsuitoefening jegens cliënten en jegens anderen zonder aanzien des persoons. Hij draagt er zorg voor dat geen discriminatie plaatsvindt wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke andere grond dan ook.
3. De logopedist respecteert het recht van de cliënt om over eigen lijf en leven te beslissen, zijn recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer en het recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Artikel 5

1. De logopedist treedt in het kader van een individuele behandelrelatie de cliënt tegemoet met respect voor diens eigenheid, zelfstandigheid en persoonlijke levenssfeer en neemt diens waardigheid en eigen verantwoordelijkheid als uitgangspunt.
2. De logopedist stelt alles in het werk om de individuele behandelrelatie een wederkerige vertrouwensrelatie te doen zijn en maakt onmiddellijk bespreekbaar als het aan het vertrouwen aan een van beide kanten schort, teneinde dat vertrouwen te herstellen.

Artikel 6

1. De logopedist levert bij zijn beroepsuitoefening verantwoorde zorg en organiseert die beroepsuitoefening op zodanige wijze en voorziet zich zodanig van materieel, dat een en ander leidt of redelijkerwijze moet leiden tot verantwoorde zorg.
2. Het uitvoeren van het eerste lid omvat mede de systematische bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit van zorg.
3. Het uitvoeren van het eerste lid houdt voorts in dat de logopedist beschikt over een behoorlijk geoutilleerde behandelruimte en een wachtruimte, zulks overeenkomstig de richtlijnen van de NVLF.

Artikel 7

1. De logopedist neemt bij de uitoefening van zijn beroep de grenzen van zijn deskundigheid in acht.
2. De logopedist beschikt over het niveau van kennis en vaardigheden, nodig voor een goede beroepsuitoefening. Daartoe volgt hij de vereiste bij- en nascholing.
3. De logopedist draagt zorg voor een goede communicatie met zijn cliënten.
4. De logopedist beschikt over een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid in de Nederlandse taal.

Artikel 8

1. De logopedist maakt geen misbruik van het uit zijn deskundigheid of uit andere gronden voortvloeiend overwicht op de cliënt.
2. De logopedist onthoudt zich van gedragingen, waarvan hij weet of redelijkerwijs kan voorzien dat zij cliënten of collegae dan wel het aanzien van de logopedie in het algemeen zullen schaden.
3. De logopedist wekt geen ongerechtvaardigde verwachtingen ten aanzien van de aard en de uitkomsten van zijn beroepsuitoefening.
4. De logopedist onthoudt zich van elke vorm van ongepaste intimiteit met cliënten.

4. Behandeling van cliënten

Artikel 9

1. De logopedist draagt er in het kader van een individuele behandelrelatie met een cliënt zorg voor dat deze, voor zover dat voor de behandeling nodig is, op de hoogte is van de wederzijdse rechten en plichten.
2. De logopedist draagt er overeenkomstig wettelijk voorschrift zorg voor dat cliënten op passende wijze worden voorgelicht over de mogelijkheid om een klacht in te dienen jegens hem of zijn wijze van beroepsuitoefening.
3. De logopedist draagt ook zorg voor passende algemene voorlichting aan de cliënt over zijn overige rechten, voor zover die in het kader van de behandelrelatie van belang zijn. Daarbij mag evenzeer tot uitdrukking worden gebracht wat de logopedist ter wille van de behandeling van de cliënt verwacht.
4. De logopedist draagt er, al dan niet in het kader van de in lid 3 bedoelde voorlichting, zorg voor dat de cliënt die met hem een behandelrelatie aangaat op de hoogte is van het feit dat op het beroepsmatig handelen van de logopedist deze beroepscode van toepassing is. Cliënten die dat wensen kunnen van de inhoud van de beroepscode kennis nemen.

Artikel 10

1. De logopedist onderzoekt en/of behandelt een cliënt op verwijzing van een arts of een tandarts.
2. De logopedist onderzoekt de cliënt, stelt de diagnose en stelt voor de behandeling een behandelplan op.
3. De logopedist betreft de cliënt in het kader van dit onderzoek en het opstellen van het behandelplan bij zijn oordeels- en besluitvorming en stelt ook de cliënt tot eigen oordeels- en besluitvorming in staat
4. De logopedist verschafft de cliënt daartoe - in overeenstemming met wettelijke voorschriften en binnen de beroepsgroep van logopedisten geldende standaarden, protocollen of andere richtlijnen - de vereiste informatie.
5. De logopedist stelt de cliënt in staat zijn toestemming te geven ten aanzien van het behandelplan of een wijziging daarvan. De logopedist vergewist zich er, alvorens toestemming te vragen, van dat de cliënt de informatie als bedoeld in lid 4 heeft begrepen en dat de toestemming ook overigens vrij en weloverwogen wordt gegeven.
6. De logopedist respecteert specifieke wensen van cliënten met betrekking tot de informatieverschaffing, met inbegrip van diens verlangen om niet te worden geïnformeerd. Dat laat onverlet dat de logopedist toch de toestemming tracht te verwerven die voor de behandeling vereist is.
7. De logopedist kan ten aanzien van de informatieplicht de therapeutische exceptie toepassen mits hij daarbij de geldende wettelijke voorschriften in acht neemt

Artikel 11

1. De logopedist behandelt een cliënt die door de verwijzer voor een spoedeisende behandeling naar hem wordt verwezen met voorrang.
2. Indien de logopedist het met de verwijzer niet eens is over de spoedeisendheid van de behandeling pleegt hij daarover met de verwijzer overleg.

3. Indien de logopedist niet in staat is om de voor spoedeisende behandeling naar hem verwezen cliënt met voorrang te behandelen informeert hij de verwijzer daaromtrent onverwijld en adviseert hij de cliënt om zo spoedig mogelijk met de verwijzer contact op te nemen.
4. Indien daaromtrent met de desbetreffende verwijzer afspraken bestaan verwijst de logopedist die niet tot spoedeisende behandeling in staat is de cliënt naar een andere logopedist, waarbij hij ook de verwijzer zo spoedig mogelijk van deze verwijzing op de hoogte stelt.
5. Bij de verwijzing staat de keuzevrijheid van de cliënt centraal

Artikel 12

1. Indien de logopedist nadat hij de cliënt heeft onderzocht tot de conclusie komt dat hij niet in staat is de cliënt te behandelen licht hij daarover de verwijzer in en adviseert hij de cliënt naar de verwijzer terug te gaan.
2. Indien de logopedist het in het kader van een behandeling noodzakelijk acht om het deskundig oordeel of advies van een collega in te winnen vraagt hij - na daartoe de toestemming van de cliënt te hebben verkregen - een consult aan bij een daarvoor in aanmerking komende collega. Hij informeert de cliënt over het resultaat van deze consultatie.
3. De logopedist respecteert de wens van de cliënt om een second opinion in te winnen en staat de cliënt desgewenst bij in het vinden van een andere logopedist. De logopedist formuleert de vraag of de vragen die de cliënt in het kader van de second opinion beantwoord wenst te zien schriftelijk tenzij de cliënt uitdrukkelijk te kennen geeft zulks niet te wensen. De logopedist mag er aanspraak op maken dat de cliënt hem informeert over de second opinion. Als de cliënt dit weigert en als dit de behandelrelatie ernstig verstoort kan dit voor de logopedist een gewichtige reden vormen om de behandelingsovereenkomst te beëindigen.

Artikel 13

1. De logopedist houdt van de behandeling van de cliënt een dossier bij. Daarvan maken onderdeel uit het behandelplan en andere voor de behandeling relevante gegevens en stukken. Tot deze gegevens horen in ieder geval de informatie die aan de cliënt is verschaft en de wijze waarop diens toestemming is verkregen.
2. De logopedist bewaart de bescheiden bedoeld in het voorgaande lid gedurende 10 jaren, te rekenen vanaf het tijdstip waarop zij zijn vervaardigd, of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.
3. In overeenstemming met de daaromtrent geldende wettelijke en overige regels verstrekt de logopedist de cliënt inzage in of afschrift van de bescheiden bedoeld in lid 1. Hiertoe horen niet de persoonlijke aantekeningen van de logopedist. De verstrekking blijft achterwege als daardoor de persoonlijke levenssfeer van anderen zou worden geschaad.
4. De logopedist verstrekt aan anderen dan de cliënt geen informatie noch inzage in of afschrift van de gegevens bedoeld in lid 1 zonder daarvoor de toestemming van de cliënt te hebben verkregen. Onder anderen dan de cliënt zijn niet begrepen degenen die rechtstreeks betrokken zijn bij de uitvoering van de behandelovereenkomst, de verwijzer en degene die als vervanger van de logopedist optreedt, voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de door hen in dat kader te verrichten werkzaamheden. Daaronder zijn evenmin begrepen de vertegenwoordigers van de cliënt.
5. Indien de logopedist door inlichtingen over de cliënt dan wel door inzage in of afschrift van de gegevens te verstrekken niet geacht kan worden de zorg van een goed hulpverlener in acht te nemen, laat hij zulks achterwege.

Artikel 14

1. De logopedist kan, behoudens gewichtige redenen, de behandelovereenkomst niet opzeggen.
2. De logopedist die voornemens is de behandelovereenkomst wegens gewichtige redenen op te zeggen doet daarvan onder vermelding van die redenen mededeling aan de cliënt, tenzij zulks in redelijkheid niet van hem gevegd kan worden.
3. De logopedist die de behandelovereenkomst wegens gewichtige redenen opzegt licht daarover de verwijzer in en adviseert de cliënt naar de verwijzer terug te gaan.

5. Collegialiteit

Artikel 15

1. De logopedist respecteert de professionele opvattingen en de deskundigheid van collegalogopedisten die bij het onderzoek en de behandeling van de cliënt betrokken zijn.
2. De logopedist neemt in voorkomende gevallen, indien mogelijk, waar voor een collega logopedist.
3. De logopedist streeft naar een goede professionele samenwerking met collegalogopedisten en met andere hulpverleners.
4. Wanneer de logopedist vermoedt dat een collega-logopedist handelt in strijd met de beroepscode bespreekt hij dit met die collega. Wanneer de logopedist ervan overtuigd is dat een collega-logopedist handelt in strijd met de beroepscode wijst hij die collega daarop.
5. De logopedist onthoudt zich jegens de cliënt en ook overigens van het uiten van kritiek op collegae.

6. Stagiaires

Artikel 16

1. Om stagiaires te kunnen begeleiden is de logopedist tenminste twee jaar na het behalen van zijn diploma als zodanig werkzaam.
2. De logopedist schakelt een stagiair niet in bij de behandeling van een cliënt dan nadat hij daarvoor de toestemming van de cliënt heeft verkregen.
3. Voor de inschakeling van de stagiair bij behandelingen wordt in onderling overleg een werkplan opgesteld, waarin in ieder geval wordt vastgelegd hoe de begeleiding van de stagiair plaatsvindt en wanneer en onder welke voorwaarden de stagiair zelfstandig en buiten aanwezigheid van de logopedist werkzaamheden in het kader van een behandeling mag verrichten.
4. De logopedist die een stagiair begeleidt houdt te allen tijde de eindverantwoordelijkheid voor de werkzaamheden die de stagiair in het kader van de behandeling van een cliënt verricht, onverminderd de eigen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de stagiair.
5. De beroepscode is op de stagiair zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. De logopedist licht de stagiair daarover bij de aanvang van de stage in en draagt er zorg voor dat de stagiair van de inhoud van de beroepscode op de hoogte is. Bij de evaluatie van de stage worden de mate waarin en de wijze waarop de stagiair heeft gehandeld volgens de beroepscode in de beschouwingen betrokken.

7. Publiciteit

Artikel 17

1. Het is de logopedist toegestaan om, ook op commerciële gronden, ten behoeve van zijn praktijk publiciteit te bedrijven.
2. Indien de logopedist ten behoeve van zijn praktijk publiciteit bedrijft neemt hij daarbij de volgende regels in acht:
  - hij handelt niet in strijd met hetgeen een goed logopedist betaamt;
  - hij verstoort niet op kennelijk onzorgvuldige wijze de collegiale verhoudingen;
  - hij onthoudt zich van het geven van informatie over tarieven;
  - hij onthoudt zich van het geven van informatie, die er kennelijk op gericht is dat naar hem verwezen wordt;
  - hij handelt ook overigens niet in strijd met deze beroepscode.
3. Bij het bedrijven van publiciteit vermeldt de logopedist alleen dat hij een specialisme binnen de logopedie beoefent wanneer die specifieke deskundigheid door de NVLF is erkend en wanneer hij aan de daarvoor geldende eisen voldoet.